

Resumé til offentliggørelse

Rehabiliteringsafdelingen, Syddjurs Kommune

Styrelsen for Patientsikkerhed har den 11. november 2024 givet påbud til Rehabiliteringsafdelingen om at sikre forsvarlig medicinhåndtering.

Styrelsen for Patientsikkerhed har påbudt Rehabiliteringsafdelingen, at sikre:

- forsvarlig medicinhåndtering, herunder implementering af instrukser herom.

Påbuddet kan ophæves, når Styrelsen for Patientsikkerhed ved et nyt tilsynsbesøg har konstateret, at påbuddet er efterlevet.

Baggrund

Styrelsen for Patientsikkerhed gennemførte den 23. september 2024 et varslet, reaktivt tilsyn med Rehabiliteringsafdelingen. Baggrunden for tilsynet var, at vi havde modtaget en bekymringshenvendelse vedrørende medicinhåndtering.

Rehabiliteringsafdelingen er et center med akutpladser og midlertidige pladser samt genoptræning i Syddjurs Kommune. Målgruppen er borgere som har behov for en målrettet intensiv og tværfaglig indsats efter sygehusindlæggelse eller med komplekse sygdomme. Der er 28 pladser fordelt på tre afdelinger. Der er ansat 28 medarbejdere fordelt på sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter samt social- og sundhedshjælpere. På tilsynsdagen var der fem vakante stillinger og der blev anvendt vikarer. Rehabiliteringsafdelingen anvender omsorgssystemet Cura og medarbejderne har adgang til de sundhedsfaglige instrukser på kommunens intranet samt proceduresamlingen VAR.

Tilsynet tog udgangspunkt i målepunkterne for Medicinhåndtering 2023-24. Målepunkterne er udtryk for de minimumskrav, som vi vurderer, skal efterleves på et sted som Rehabiliteringsafdelingen for at understøtte, at behandling og pleje sker med den nødvendige omhu og samvittighedsfuldhed.

Ved tilsynet foretog vi interview af ledelse og medarbejdere. Vi gennemgik instruks for medicinhåndtering og medicin for tre patienter, der blev udvalgt ved tilsynet.

Vi har ved afgørelsen benyttet de oplysninger, der kom frem ved tilsynet, og som er anført i tilsynsrapporten. For en detaljeret gennemgang af fundene ved tilsynsbesøget henvises til tilsynsrapporten.

Rehabiliteringsafdelingen har den 8. november 2024 indsendt en handleplan for tiltag, der er iværksat efter tilsynet for at rette op på medicinhåndteringen og sikre implementering af instruks for medicinhåndtering.

Vi anerkender og finder de iværksatte tiltag relevante. Vi vurderer dog, at det ikke alene på baggrund af de fremsendte beskrivelser kan konkluderes, at tiltagene og den beskrevne plan på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt implementeret.

Begrundelse for påbuddet

Medicinhåndtering

Vi konstaterede, at der var fejl og mangler i medicinhåndteringen på behandlingsstedet.

Medicinliste

I en medicingennemgang konstaterede vi, at det aktuelle handelsnavn manglede på fire præparater. Hos samme patient var der ikke angivet den korrekte dosering på et afføringsmiddel.

Vi vurderer, at det udgør en alvorlig risiko for fejlmedicinering, hvis medicinlisten ikke føres systematisk og ikke sikres opdateret.

Medicinbeholdning

Ved gennemgangen af medicinbeholdning konstaterede vi, at et præparat til p. n. medicinering ikke i var patientens beholdning.

Det fremgår af Styrelsen for Patientsikkerheds pjece "Korrekt håndtering af medicin", 2023, at al den medicin, patienten er i behandling med, skal være i patientens medicinbeholdning.

Vi vurderer, at det udgør en væsentlig risiko for patientsikkerheden, hvis al den medicin, der er ordineret til patienten, ikke findes i patientens beholdning eller ikke opbevares korrekt, idet dette øger risikoen for, at patienten ikke får den ordinerede medicin eller ikke får det til rette tidspunkt.

Mærkning af doseringsæsker og medicinbeholdere

Vi konstaterede videre, at patientens navn manglede på to beholdere med medicin.

Vi vurderer, at det udgør en væsentlig risiko for fejlmedicinering, hvis doseringsæskerne ikke er mærket korrekt, eller hvis oplysninger på doseringsæskerne ikke stemmer overens med ordinationen og/eller angivelsen på medicinlisten.

Løse tabletter

Videre fandt vi løse tabletter i alle tre medicingennemgange. Dels i beholdningerne af ikke-aktuel medicin og i flere pakninger i den aktuelle medicinbeholdning hos en patient. De løse tabletter blev fjernet ved tilsynet.

Vi mener, at der kan være en risiko for, at patienter bliver behandlet med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, hvis det ikke kan sikres, at disse bliver bortskaffet, fordi holdbarhedsdatoen ikke kan kontrolleres. Det kan være tilfældet, når tabletterne ikke ligger i deres originale emballage. Behandling med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, rummer en risiko for utilstrækkelig behandling, da produktets virkning kan være ændret eller nedsat, eller virkningen kan være helt fraværende.

Adskillelse af aktuel medicin fra ikke-aktuel medicin

I en medicingennemgang fandt vi medicin, som var pauseret, men blev opbevaret i patientens beholdning af aktuel medicin. Det drejede sig om insulin samt en kur mod svamp.

Vi vurderer, at det udgør en væsentlig risiko for patientsikkerheden, hvis medicin, der ikke er aktuel for patienten, opbevares sammen med den aktuelle medicin, idet dette i væsentlig grad øger risikoen for, at der gives forkert medicin til patienten.

Overskredet holdbarhedsdato og manglende anbrudsdato

Videre fandt vi i to medicingennemgange medicin med begrænset holdbarhed efter anbrudsdato. Det drejede sig om afføringsmiddel, hvor holdbarhedsdatoen var angivet til september 2023, men som endnu var i anvendelse.

Vi fandt desuden to lægemidler mod svamp, hvor holdbarhedsdatoen var overskredet, en insulinpen, hvor der manglede navn og dato for anbrud, samt rester af en antibiotikakur. Disse fund var både i aktuelle og ikke-aktuelle medicinbeholdninger.

Yderligere manglede der anbrudsdato på en lægeordineret kur mod svamp med begrænset holdbarhed efter åbning.

Alle præparater med overskredet holdbarhedsdato blev kasseret ved tilsynet.

Vi vurderer, at der kan være en risiko for, at patienter bliver behandlet med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, hvis det ikke sikres, at disse bliver bortskaffet. Behandling med medicinske produkter, hvor holdbarhedsdatoen er overskredet, rummer en risiko for utilstrækkelig behandling, da produktets virkning kan være ændret eller nedsat, eller virkningen kan være helt fraværende.

Videre vurderer vi, at det udgør en risiko for patientsikkerheden, hvis patienter bliver behandlet med medicinske produkter, hvor man ikke kan være sikker på holdbarheden, og dermed virkningen.

Administration af ikke-dispenserbare lægemidler

Endelig konstaterede vi i en medicingennemgang, at det var gennemgående, at der ikke blev dokumenteret for ikke-dispenserbar medicin på to ordinerede præparater for forstoppelse.

Vi vurderer, at det udgør en betydelig risiko for forkert eller mangelfuld medicinering, når der ikke sker dokumentation for administration af ikke-dispenserbare lægemidler, fordi det derved er usikkert, om medicinen er givet. Desuden risikerer man, at den enten bliver givet flere gange eller slet ikke.

Instruks for medicin håndtering

Rehabiliteringsafdelingen havde en medicin håndteringsinstruks, som vi vurderer, er fyldestgørende. Instruksen blev imidlertid ikke fulgt i forhold til flere af de beskrevne fund.

Vi vurderer på baggrund af de mange fund i medicin håndteringen, at instruksen ikke var implementeret på Rehabiliteringsafdelingen.

Instrukserne har til formål at sikre en ensartet og sikker patientbehandling samt at forebygge tvivlssituationer hos personalet i forhold til behandling, hvor undladelse eller forkert udførelse umiddelbart kan medføre alvorlig risiko for patienten.

Instrukser sikrer således klarhed om blandt andet hvilke procedurer personalet skal følge for, at behandlingen kan ske med den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed.

Vi skal gøre opmærksom på at ledelsen, ud over udarbejdelse af instrukser, også har ansvar for, at instrukserne er kendt af personalet, at instrukserne har en sådan udformning, omfang og placering, at de er anvendelige i det daglige arbejde, at nyansatte og vikarer introduceres til afdelingens instrukser og at påse, at arbejdet udføres i overensstemmelse med de udarbejdede instrukser.

Vi vurderer, at fundene under tilsynet er udtryk for manglende efterlevelse af vejledningen om ordination og håndtering af lægemidler og Styrelsen for Patientsikkerheds pjece "Korrekt håndtering af Medicin", 2023, hvilket udgør en væsentlig patientsikkerhedsrisiko, da reglerne skal sikre, at medicin håndtering sker på forsvarlig vis.

Samlet vurdering af medicin håndteringen

Vi vurderer, at den manglende efterlevelse af vejledningen om ordination og håndtering af lægemidler og Styrelsen for Patientsikkerheds pjece "Korrekt håndtering af Medicin", 2023, udgør en væsentlig patientsikkerhedsrisiko, da reglerne skal sikre, at medicin håndtering sker på forsvarlig vis.

Vi har lagt vægt på, at fejl og mangler i medicin håndteringen generelt rummer en alvorlig fare for patientsikkerheden, herunder risiko for fejlmedicinering eller manglende medicinering.

Desuden vurderer vi, at utilstrækkelig implementering af instruks for medicin håndtering rummer en betydelig risiko for patientsikkerheden, da der dermed ikke sikres en ensartet og patientsikker medicin håndtering.

Instrukser har til formål at forebygge tvivlssituationer hos personalet i forhold til behandling, hvor undladelse eller forkert udførelse umiddelbart kan medføre alvorlig risiko for patienten.

Samlet vurdering

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at fejlene og manglerne i relation til medicinbehandling samlet set udgør større problemer af betydning for patientsikkerheden.